

D E C I Z I E

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Poșta
Moldovei”

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de lichidatorul
Societății cu Răspundere Limitată “Belprimnord” în proces de lichidare, Ciobanu
Daniela, împotriva Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” cu privire la
recunoașterea, radierea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului
imobil,

împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2015, prin care
acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La 13 noiembrie 2015, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată
“Belprimnord” (SRL “Belprimnord”) în proces de lichidare, Ciobanu Daniela a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Poșta
Moldovei” (ÎS „Poșta Moldovei”) cu privire la recunoașterea dreptului de
proprietate asupra bunului imobil.

În motivarea acțiunii a invocat că la 15 mai 2009 Curtea de Apel
Economică a redeschis procedura de lichidare față de SRL „Belprimnord” cu
adresa juridică: raionul Briceni, s. Beleavinți și în calitate de lichidator a fost
desemnat Nicolae Furtună.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 03 iulie 2012 lichidatorul Nicolae
Furtună a fost destituit din funcția deținută și a fost numit lichidator al SRL
„Belprimnord” în proces de lichidare - Daniela Ciobanu.

Redeschiderea procedurii de lichidare a SRL “Belprimnord” a fost motivată
prin faptul că, SRL “Belprimnord” dispune de bunuri imobile, care nu au fost

înregistrate în Registrul Bunurilor Imobile și care urmau a fi valorificate în vederea achitării creanțelor către creditori.

Astfel, în anul 2011 lichidatorul Nicolae Furtună a înaintat către Judecătoria raionului Briceni o cerere, prin care a solicitat confirmarea dreptului de proprietate asupra construcțiilor: clădire administrativă nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. cu prețul de 125725 lei; 3 garaje lângă clădirea administrativă nr. cadastral 1427115070.02 cu suprafața de 111 m.p. cu prețul de 26606 lei; depozit de fructe cu suprafața de 526,3 m.p. cu nr. cadastral 1427112335.04 cu prețul de 61978 lei; garajul brigăzii din livadă cu suprafața de 170,6 m.p. cu nr. cadastral 1427112335.02 cu prețul de 52659 lei și șopron pentru grăunțoase cu suprafața de 291 m.p. cu nr. cadastral 1427115004.06 cu prețul de 13312 lei.

Prin Hotărârea Judecătoriei r-lui Briceni din 08 iulie 2011 s-a dispus a confirma dreptul de proprietate asupra următoarelor imobile: clădire administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. cu prețul de 125725 lei, 3 garaje lângă clădirea administrativă cu nr. cadastral 1427115070.02 cu suprafața de 111 m.p. la preț de 26606 lei, depozit de fructe cu suprafața de 526,3 m.p. nr. cadastral 1427112335.04 la preț de 61978 lei, garajul brigăzii din livadă cu suprafața de 170,6 m.p. nr. cadastral 1427112335.02 cu prețul de 52659 lei și șopron pentru grăunțoase cu suprafața de 291 m.p. cu nr. cadastral 1427115004.06 cu prețul de 13312 lei.

Prin aceeași Hotărâre conform pct. 1 a fost recunoscut dreptul de proprietate asupra întregii Clădiri administrative cu suprafața de 272,5 m.p. cu prețul de 125725 lei, iar conform pct. 2 s-a obligat Oficiul Cadastral teritorial Briceni să înregistreze după SRL "Belprimnord" dreptul de proprietate asupra clădirii respective.

Indică reclamantul că la perfectarea actelor de vânzare - cumpărare a bunului imobil clădire administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. lichidatorul a constatat ca la Oficiul Cadastral Teritorial Briceni a fost înregistrată aceeași Hotărâre a Judecătoriei raionului Briceni (dosar nr. 2-650 din 08 iulie 2011) însă cu un alt conținut la pct. 2 din Hotărâre și anume: a obliga Oficiul Cadastral teritorial Briceni să înregistreze după SRL „Belprimnord” dreptul de proprietate asupra clădirii administrative, nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața totală de 272,5 m.p. ce constituie 79,3% din construcție, cu prețul de 125725 lei.

Enunță reclamantul că Conform Hotărârii Guvernului nr. 351 din 23 mai 2005 anexa nr. 6 poziția 116 este înregistrat dreptul de proprietate a ÎS „Poșta Moldovei” asupra Blocului administrativ și de producere cu un nivel, Oficiul Poștal cu adresa poștală MD-4700, r-nul Briceni, s. Beleavinți cu suprafața de 122,5 m.p. și nu asupra Clădirii administrative, care niciodată nu a fost „și de producere” și care are două nivele și nu „cu un nivel” și o suprafață la sol de 272,5 m.p.

Prin încheierea Judecătorie raionul Briceni (dosar nr. 13-2-555-18042011 din 23 iunie 2014) s-a casat Hotărârea Judecătoriei Briceni din 08 iulie 2011 în partea ce ține de recunoașterea dreptului de proprietate a SRL "Belprimnord", s. Beleavinți, r-l Briceni asupra 79,3% din clădirea administrativă cu suprafața de 272,5 m.p. în valoare de 125.725,00 lei.

Mai indică reclamantul că, prin Hotărârea din 23 martie 2014 Curtea Supremă de Justiție s-a expus asupra competențelor instanțelor de insolvabilitate ca instanță care examinează nemijlocit cauzele de insolvabilitate și instanța de insolvabilitate ca termen generic - Curtea de Apel. Astfel, s-a explicat că instanța de insolvabilitate dispune de competență exclusivă la judecarea în cadrul procesului de insolvabilitate a litigiilor ce țin nemijlocit de masa debitoare și a circumstanțelor relevante cauzei.

Conform pct. 2.2, 2.3, 2.4, și 2.6 din Hotărârea Curții Supreme de Justiție din 23 martie 2014 litigiile ce țin de masa debitoare ce se referă la un singur proces de insolvabilitate se vor judeca de același complet (judecător) al instanței de insolvabilitate care are în procedură dosarul de insolvabilitate respectiv.

Indică reclamantul că în conformitate cu cele enunțate, rezultă că cererea de recunoaștere a dreptului de proprietate asupra bunului imobil, clădire administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m. p. urmează a fi examinată de către instanța de insolvabilitate - Curtea de Apel Bălți, în procedura căreia se află la examinare dosarul de insolvabilitate al debitorului insolubil SRL "Belprimnord".

Or, conform actului de inventariere din data de 25 septembrie 2012 clădire administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. a fost inclus în masa debitoare a SRL „Belprimnord” (în proces de lichidare).

În susținerea acțiunii, precizează reclamantul că dreptul de gestiune și proprietate asupra întregii clădiri administrative cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. la prețul de 125725 lei este confirmat prin procesele-verbale nr.7 și nr.9 din 22 iulie 2000 ale Comisiei de privatizare, anexate la materialele cauzei, ce confirmă că clădirea administrativă cu suprafața totală de 272,5 m.p. cu prețul de 125725 lei a fost transmisă către SRL "Belprimnord" prin cesiune de creanță la plata datoriilor salariale. Mai mult ca atât, pe toată perioada de activitate a SRL "Belprimnord" și în procedura de lichidare, au fost achitate integral impozitele pentru acest imobil.

Conform adeverinței nr. 2 din 03 ianuarie 2012 Primăria satului Beleavinți confirmă că clădirea administrativă se află în gestiunea SRL "Belprimnord".

Invocă reclamantul că nu a fost înregistrat la Oficiul Cadastral nici un bun imobil aflat în gestiunea sa, inclusiv clădirea administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01, însă menționează, că acest imobil de „facto” întotdeauna a fost în posesia, folosința și administrarea SRL „Belprimnord” ceea ce se confirmă prin rapoartele financiare, registrul mijloacelor fixe, bilanțurile contabile, achitări de impozite etc.

Astfel, deoarece neînregistrarea dreptului de proprietate creează obstacole la valorificarea masei debitoare, precum și la administrarea asigurării integrității masei debitoare a întreprinderii în proces de lichidare, prin Hotărârea adunării creditorilor din 04 octombrie 2012 s-a decis de a comercializa bunul imobil - clădirea administrativă, prin concurs.

Drept urmare la 20 noiembrie 2012, prin procesul-verbal nr. 1 al concursului de vânzare a bunurilor imobile a fost stabilit ca învingător al concursului Budei Iurie (s. Beleavinți, r-l Briceni), care a achitat în contul de acumulare a SRL "Belprimnord" în proces de faliment prețul stabilit la concurs.

Însă, din cauza circumstanțelor de incertitudine a fost imposibilă înregistrarea dreptului de proprietate a bunului imobil după cumpărător, Budei Iurie înaintând către lichidatorul SRL "Belprimnord" o pretenție, prin care solicită achitarea prejudiciului material pentru neexecutarea înregistrării dreptului de proprietate.

În drept reclamantul își întemeiază cerințele pe prevederile art. 2,5,39,66-68,74,117 (17) ale Legii insolvenței, art. 22 a Legii cu privire la formarea bunurilor, art. 303, 320, 332, Cod civil și art. 281-285 CPC,

Cere SRL "Belprimnord", recunoașterea, radierea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil – clădirea administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. din raionul Briceni, s. Beleavinți și repararea prejudiciului material cauzat.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2015, cerințele înaintate de SRL "Belprimnord" cu privire la recunoașterea, radierea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil au fost admise, fiind recunoscut dreptul de proprietate al SRL "Belprimnord" asupra bunului imobil din masa debitorială – clădirea administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. din raionul Briceni, s. Beleavinți, s-a dispus a radia din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate al ÎS „Poșta Moldovei” asupra bunului imobil – clădirea administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. din raionul Briceni, s. Beleavinți, cu înregistrarea dreptului de proprietate.

Nefiind de acord cu hotărârea Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2015, la 06 ianuarie 2016 și 16 februarie 2016, ÎS „Poșta Moldovei” a declarat recurs împotriva acesteia, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată și încasarea cheltuielilor de transport în mărime de 1564,36 lei.

În motivarea recursului a invocat că hotărârea Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2015 este emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, argumentele primei instanțe sunt bazate pe aprecierea arbitrară a probelor anexate la materialele cauzei, instanța acționând abuziv.

Menționează că, la examinarea cauzei instanța a lăsat fără apreciere faptul că clădirea administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. din raionul Briceni, s. Beleavinți nu se află în masa debitoare a SRL

“Belprimnord”, iar conform art. 5 alin. (2) a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța de insolvență dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvență, a litigiilor ce țin de masa debitoare.

Sub acest aspect indică că litigiul dat nu urmează a fi examinat în instanța de insolvență, dar de instanța de drept comun.

Prin urmare, în conformitate cu art. 40 alin. (1) CPC, acțiunile cu privire la dreptul asupra terenurilor, subsolurilor, fișilor forestiere, plantațiilor perene, resurselor acvatice izolate, asupra unor case, încăperi, construcții, altor obiective fixate de pământ, precum și acțiunile în ridicare a sechestrului de pe bunuri, se întreprind în instanța de la locul aflării acestor bunuri.

Indică recurentul că deși prin hotărâre judecătorească irevocabilă a fost constatat faptul că examinarea litigiului respectiv ține de competența Judecătoriei Briceni, dar nu de competența instanței de insolvență, Curtea de Apel Bălți ca instanță de insolvență a lăsat fără apreciere acest fapt, prin ce a încălcat prevederile art. 5 alin. (2) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, art. 33¹ și art. 40 CPC al RM.

Totodată, susține că instanța de insolvență în speță a aplicat o lege ce nu trebuia aplicată.

La fel, instanța nu a reflectat în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altora, or, din conținutul hotărârii recurate lipsește motivarea privind respingerea unor probe și admiterea altora.

În acest context, subliniază recurentul că procesul verbal nr. 7 din 22 iulie 2000 și procesul verbal nr. 2 din 26 iulie 2000, prezentate instanței de insolvență, nu confirmă în nici un fel dreptul de proprietate al debitorului insolvent asupra acestui bun.

Prin urmare afirmă recurentul că dat fiind faptul că procesele verbale anexate la materialele pricinii, nr. 7 din 22 iulie 2000 și respectiv nr. 2 din 26 iulie 2000, nu atestă sub nici o formă o dobândire a dreptului de proprietate al SRL “Belprimnord” asupra bunului imobil litigios, rezultă că hotărârea contestată este neîntemeiată, nefondată și lipsită de suport probatoriu.

Conform cu art. 8 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 06 ianuarie 2016, prin intermediul Oficiului Poștal, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral hotărârea

primei instanțe și a restituii pricina spre rejudecare la Judecătoria Briceni din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, trimițând pricina spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art. 432 alin. (3) lit. f).

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. f) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Din materialele cauzei rezultă că lichidatorul SRL “Belprimnord” în proces de lichidare, Ciobanu Daniela a depus în Curtea de Apel Bălți cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” (ÎS „Poșta Moldovei”) cu privire la recunoașterea, radierea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil – clădirea administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. din raionul Briceni, s. Beleavinți și repararea prejudiciului material cauzat.

Drept urmare, Curtea de Apel Chișinău ca instanță de insolabilitate a examinat acțiunea formulată în speță, adoptând în acest sens hotărârea din 23 decembrie 2015 cu privire la admiterea integrală a acțiunii, recunoscând dreptul de proprietate a SRL “Belprimnord” asupra bunului imobil – clădirea administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. din raionul Briceni, s. Beleavinți, cu radierea din Registru bunurilor imobile a dreptului de proprietate al ÎS „Poșta Moldovei” asupra bunului imobil – clădirea administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. din raionul Briceni, s. Beleavinți, cu înregistrarea dreptului de proprietate după SRL “Belprimnord”.

În susținerea opiniei enunțate se vor reține dispozițiile art. 5 alin. (2) a Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, care direct indică că, instanța de insolabilitate dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolabilitate, a litigiilor ce țin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanța de insolabilitate va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă.

Conform art. 2 din Legea menționată, masa debitoare reprezintă bunuri, inclusiv mijloace bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolabilitate, dobândite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care, potrivit legii, nu sînt pasibile de executare silită.

Cu referire la normele de drept citate instanța de recurs reține că obiectul din litigiu este obligarea recunoașterii și înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil, prin urmare, nu este un drept real asupra bunului din masa

debitoare pentru a fi examinată cererea de către instanța de insolabilitate, or, dreptul de proprietate urmează a fi constatat prin acțiunea înaintată.

La acest capitol necesită a fi remarcate și prevederile art. 48 alin. (1) a Legii insolabilității, care statuează că persoana care, în baza unui drept real sau personal, poate demonstra că bunul nu poate fi inclus în masa debitoare nu este creditor chirografar. În acest caz, persoana înaintează administratorului insolabilității/lichidatorului o cerere de separare a bunului din masa debitoare sau de partajare a patrimoniului din proprietatea comună deținută împreună cu debitorul.

Raportând la caz prevederile enunțate în coroborare cu cele stabilite, instanța de recurs conchide că pricina urma a fi examinată de către instanța de insolabilitate în cazul în care acțiunea era înaintată prin prisma prevederilor articolului menționat sau în temeiul altor articole din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, care determină strict competența instanțelor de insolabilitate, însă astfel de cerințe nu au fost înaintate, prin urmare, recunoașterea dreptului de proprietate cerința din speța dată, urmează a fi examinată în procedura contencioasă de instanță de drept comun.

Competența instanțelor de insolabilitate este strict determinată de lege, iar simplul motiv de aflare a pârîului în proces de insolabilitate nu constituie temei de adresare a tuturor cerințelor, la caz cea indicată supra, în instanța de insolabilitate, or instanța de insolabilitate are competențe strict determinate de lege în privința masei debitoare și alte cazuri.

În conexiunea celor relatate instanța de recurs relevă că cererea cu privire la recunoașterea, radierea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil nu se încadrează în prevederile art. 5 alin. (2) ale Legii insolabilității.

În conformitate cu art. 33 alin. (1) și art. 33¹ CPC, instanțele judecătorești judecă toate pricinile civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, pricini pentru care legea nu prevede competența altor organe. Judecătoriile examinează și soluționează în fond toate pricinile civile, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 39 alin. (1) CPC acțiunea împotriva pârîului poate fi intentată și în instanța de la locul de aflare a bunurilor acestuia.

Iar potrivit art. 40 alin. (1) CPC, acțiunile cu privire la dreptul asupra terenurilor, subsolurilor, fișiiilor forestiere, plantațiilor perene, resurselor acvatice izolate, asupra unor case, încăperi, construcții, altor obiective fixate de pământ, precum și acțiunile în ridicare a sechestrului de pe bunuri, se intentează în instanța de la locul aflării acestor bunuri. Dacă bunurile ce constituie obiectul acțiunii sînt situate în circumscripția mai multor instanțe, cererea se depune în orice instanță în a cărei rază teritorială se află o parte din bunuri.

Analizând aceste condiții în raport cu situația din speță, este de reținut că obiectul litigiului inițiat de către SRL "Belprimnord" în proces de lichidare, constituie recunoașterea, radierea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra

bunului imobil – clădirea administrativă cu nr. cadastral 1427115070.01 cu suprafața de 272,5 m.p. din raionul Briceni, s. Beleavinți, în acest caz este instituită o competență teritorială excepțională, devenind, astfel, aplicabile dispozițiile art. 40 alin. (1) Cod de procedură civilă, prin prisma cărora, competență să judece pricina în cauză este Judecătoria Briceni, în circumscripția căreia se află bunul respectiv.

În această ordine de idei, se constată că examinarea pricinii la caz a avut loc atât cu încălcarea normelor de drept procedural, fapt ce denotă ilegalitatea hotărârii judecătorești atacate.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral hotărârea Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2015 cu trimiterea cauzei spre judecare în prima instanță, conform competenței, la Judecătoria Briceni.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”.

Se casează integral hotărârea Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată “Belprimnord” în proces de lichidare, Ciobanu Daniela, împotriva Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” cu privire la recunoașterea, radierea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, cu remiterea pricinii spre judecare, conform competenței, la Judecătoria Briceni.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat